

יהודי רומני על סיורו בגטו מוגילב, פברואר 1944

סיירתי בבית היתומים המרכזי [במוגילב]... אלפי ילדים כאלה שוטטו בטרנסניסטריה, שרידים למשפחות שנספו. רבים נאספו בדרכים ולא ידעו לומר מי הם ומה אירע למשפחותיהם. מכרי מהתנועה... פעלו בבית היתומים כמדריכים... במבנה הפרוץ שרר קור מחריד. נדמה היה לי כאילו הגעתי לתופת של דנטה. במיטות רעועות שכבו ילדים חסרי ידיים ורגליים, שאיבריהם קפאו בעת הנדודים בחורף 1941-1942. הם היו מכוסים בסמרטוטים ובשמיכות בלות, פניהם נפולים ומעיניהם נשקף הרעב. לארוחת הצהריים קיבלו צלחת מרק ופרוסת לחם. צחנה כבדה עמדה באוויר הקר. עברתי בין המיטות, מביט בפנים החיוורים ובגופות המצומקים. התמונות האלה ילוו אותי כל חיי.

יצחק ארצי, **דווקא ציוני** (תל אביב: ידיעות אחרונות, 1999), ע' 94-95